

A robbantótérbe rádió által kormányozható repülőgépeket küldenek, hogy a rádió-aktív jelenségeket és az atombomba robbanásokat e repülőgépek műszerei kimutathassák. Hogy a robbanásokat biztos helyről figyelhessék, igénybe veszik a távolbalátás legújabb vívmányait is.

A megfigyelők között lesznek az amerikai haderő tagjain kívül a kongresszus, a sajtó és a tudósok kiküldöttei is. Állítólag a külföldi nagyhatalmakat és a külföldi sajtóügynökségeket is meghívják. Egyes amerikai újságok szerint már csak azért is kell külföldi megfigyelőket meghívni, hogy atombomba ijedelmet idézzen elő és az emberiséget egy tartós béke megtartására figyelmeztessék. Nyilvánvaló, hogy nem minden amerikai ért egyet azzal, hogy az ilyen erőszakkal való meggyőzés a béke érdekeit szolgálja. Például a demokrata párti szenátor Lucas (Ijukesz) a 97 hadihajó atommegsemmisítése ellen beszélt, hogy minék elrettentő példának bemutatni az atomerőt, ha ügyis feltett szándék a katonai kihasználásának a megtiltása? Lucas meggyőzésére próbáltak ugyan arra rámutatni, hogy a legjobb eszköz a háborús veszély ellen, ha az új fegyverekkel »beijesztést» csinálnak.

Nem ilyen jámbor, jóhiszemű szándékkal ír a reakciós sajtó, amely már most hallatlan mérvű reklámot csinál a kísérleteknek. Hülyére írja magát, hogy ez »Amerika új érdekeinek a védelme» az egész földgolyón, még a Földközi tengert sem kivéve. Továbbá írja, hogy ezt a történelmi pillanatot ki kell használni egy új »atomimperializmusra» és egy »atomdiktatúrára» stb.

Még a legélénkebb fantázia sem képzelheti el, hogy mindez bizalmat előlegez az Egyesült Nemzetek tanácsának azon lépéseire, mely az atomerő feletti ellenőrzést célozza.

(Novoe Vremje, Moszkva 1946. IV.)

AZ ELSZIGETELÉSI POLITIKA CSŐDJE

Irta: Tarle Eugén

A szörnyűségek után, amiket az emberiség a közelmúltban átélt s ami most olyan iszonyatos képekben perog le előttünk a nürnbergi, heizsinki meg más perekben, nem lehet csodálni, ha a béke és hadadás őszinte barátai meg akarják kímélni az emberiséget egy újabb hasonló katasztrófiától és ezért éber figyelemmel kísérik mindazt, ami a diplomácia külszáj mögött, lejátszódik. A mai nemzedék egyébként sem elvontan, hanem gyakorlatilag fogja fel a világpolitika kérdéseit.

Egyik legszembetűnőbb jelenség, amely már a háború előtt is megmérgezte a nemzetközi politika légkörét, a Szovjetunió elszigetelésének álma. Ebben a kérdésben hol nyíltan, hol halgatólagosan, hol pedig szovjetellenes szerződések formájában sok olyan állam is megegyezett, amelyeket sok fontos világpolitikai kérdésben szakadók választott el egymástól. A Szovjetunió elszigetelésének kérdésében olyan politikusok találkoztak össze, mint a konzervatív Baldwin, Neville Chamberlain, a radikális Daladier, s a munkáspárti Henderson. A Szovjetunió elszigetelésére irányuló politika boszorkánykonyhája körül sürgött-forgott sok úgynevezett szocialista, a tisztes Vatikán, a demokrata Bulbit, Hoover, az Egyesült Államok néhai elnöke, az autókirály Ford, a derék Swen Hedín, a végegyengülés előtt álló Knut Hamsun vagy Varsóban a min-
denre kész Beck ezredes.

Sokan álmotdák a Szovjetunió nemzetközi elszigeteléséről, de ezek közül nem mindenki mert fennhangon szólani az ilyen törekvések egyetlen magától értetődő következményéről és logikus betetőzéséről: a német szovjetellenes támadás tervszerű előkészítéséről. Ezt illetően csak elvétve hallottunk egy-egy kifakadást holmi politikai hübelebalázs részéről.

A Szovjetunió kizárását a nemzetközi együttműködésből sok politikus és közíró propagálta. Ezek természetesen nem mind jutottak odáig, hogy tiltakoztak a Szovjetunió megtámadására szólítsák fel. Sőt sokan egyenesen Hitler támadó szándékai ellen nyilatkoztak. Ám valamennyien egyetértettek abban, hogy a Szovjetuniót kínai faddal kell elválasztani a világ többi részétől s ezáltal, mint akkoriban mondták, »meg kell menteni a civilizációt a bolsevik járványtól.«

Nagy szerep jutott ebben a törekvésben a Szovjetunió gazdasági elszigetelésének, sőt bojkottjának, bár ezen a téren is lehetetlen volt megtalálni a teljes összhangot. Az európai országok ugyanis belső helyzetüknél fogva időnként egyenesen kényszerítve voltak arra, hogy különféle gazdasági megegyezéseket és szerződéseket kössenek a Szovjetunióval.

A Szovjetunió elszigetelésére irányuló politika kétségtelenül bizonyos eredménnyel járt a különböző reakciós országok számára. Az évtizeden át folytatott szovjetellenes agitáció kedvező légkört teremtett minden a Szovjetunió ellen irányuló háborús provokációnak. Így például a hitlerista Németország »jogtudósának«, Bokhoffinak elméletét Európa nyíltan vagy burkoltan szovjetellenes körje rokonszenvvel fogadták. A polgári táborból egyetlen tiltakozó hang sem szólalt fel ellene. Márpedig ez az elmélet úgy szólt, hogy »a Szovjetunióval kapcsolatban nem lehet beszélni jogellenes háborúról, mivel minden szovjetellenes háború, bármely jogcímen folytassák is, a legteltesebb mértékben törvényes.«

Bokhoffi tehát előlege kijelentette, hogy bármely államnak jogában áll megelőző hadüzenet nélkül behatolni a Szovjetunió területére. E tény jelentőségét nem lehet leszámitani azzal, hogy most utólag kijelentjük: a fasiszta Németország minden állammal szemben ilyen magatartást tanúsított. Ez hazugság. Más államokról 1933 és 1939 között egyetlen hitlerifőka sem mert így írni. Csak a Szovjetunióval szemben ragadtatták magukat uralkodó leteleződés kezdve hasonló szájakodásra, mivel biztosak voltak abban, hogy hallgatólagos támogatásra, sőt olykor hangos helyeslésre találhatnak a polgári demokratikus országok bizonyos köreiből.

Sem Angliától, sem Franciaországtól, sőt Belgiumtól, Hollandiától, Dániától vagy Norvégiától sem merészelet volna a náciöcséselék nyílt nemzetközi értekezleteken, a béke időszakában olyan szemérmetlenül területi engedményeket kérni, mint ahogy a hitlerista küldött, Hugenberg a Szovjetuniótól Ukrajna »átengedését« követelte 1933 nyarán a londoni gazdasági konferencián. A többi államhoz fordulva követelte Ukrajnát, amikor egyidejűleg a Szovjetunió képviselői is a tárgyaló asztalnál ültek. A furfangos hitlerbandita természetesen tudta, hogy nem kapja meg Ukrajnát az értekezleten. De azt is tudta, hogy a Szovjetunióval kapcsolatban mindent lehet mérni, mivel minden ostoba provokáció megértésre talál Európá reakciós köreiből.

Ez a magyarázata annak, hogy minden olyan tervről, amely a Szovjetunió kikapcsolását jelentette a nemzetközi politikai életből, már eleve azt hitték, hogy sikere lesz. Ezzel szemben minden olyan törekvés, amely a Szovjetuniót szóhoz akarta juttatni a nemzetközi kérdések eldöntésénél szinte leküzdhetetlen akadályokba ütközött.

Efészen világítják meg ezt a tényt 1939 sorsdöntő tavaszának moszkvai tárgyalásai.

Eljön a nap, amikor ezekről a tárgyalásokról közzéteszik az irattári okmányokat és a világ haladó közvéleménye megismeri a részleteket, amelyek lehetetlenné tették, hogy a német fasiszmus már akkor, a szövetségeseinek számára kedvezőbb körülmények közt és kevesebb véráldozattal lezámoljon. Egyelőre ezeket az okmányokat titokban tartják és csak alaposan megszüre tesznek közé hébe-korba egy-egy iratot. De érdemes még ezekkel is kimerítőbben foglalkozni. Olyan ékesszólóan beszélnek, hogy szinte fölösleges megjegyzést fűzni hozzájuk.

A német fenevad, miután lépésről-lépésre darabokra szaggatta a versaillesi békeszerződést, az európai országok megtámadására készült. Arról volt szó, hogy gyors katonai szerződéseket kell kötni a fenyegetett országok közt a fasiszta támadás visszaverése céljából. A valóságban azonban mi történt? A dolgozó nép előtt úgy tüntették fel az ügyet, mint ha Moszkvában rendkívül fontos tárgyalások folyának a szovjet kormánnyal. Ugyanakkor azonban mindent elkövettek, hogy ezek a tárgyalások semmiféle eredményre sem vezessenek. Telle torokkal kiabáltak Lengyelország és Románia megvédésének szükségességéről, ugyanakkor azonban Litvánia, Lettország meg Észtország hitlenbarát kormányait sutytyomban arra buzdították, hogy tiltakozzanak a nagy demokratikus országok segítsége ellen. Végül megtalálták a módját annak is, hogy »magánszemélyek« »véletlen« találkozásán bizonyos semleges országokban, csak úgy mellékesen tudomására hozzák a »kifürkészhetetlen« Hitlernek, hogy hagyja Lengyelországot s időt nem vesztegetve menjen egyenesen Leningrád ellen, mégpedig a balti országokon keresztül, amelyek »amúgy sem akarják magukat védelmezni.«

Szóval nagy volt a hühő, de mindez csak a megtévesztést szolgálta. Miután olyan sok időn át és olyan vaskövetetességgel dolgoztak azon, hogy minden nemzetközi problémát a Szovjetunió hátrányára oldjanak meg, most teljes győzelemmel akarták koronázni ezt a vészes politikát. Hogy Chamberlainnek vagy Daladiernek ez nem sikerült, nem rajtuk mút. Ők minden törekvést megtettek. Ezt már ma is tudjuk és a részleteket is megismerjük majd, ha esetleg — mondjuk — 75 év múlva a hivatalos irattárak megnyílnak. Igaz, elő szokott fordulni, hogy a hivatalos okmánytárak ajtója a törvénytábla határidő előtt feltáruznak. Sok minden előfordul a nagyvilágban!

Mindenesetre Európa háborúelőtti története megmutatta, mint fordul egy ostoba politika azon országok ellen, amelyeknek politikusai ennek a politikának szószólói voltak. Ma már nem kell azon vitatkozni, hogy mit akart a hitlerista Németország, Anglia meg Franciaország saját bőrükön tapasztalták ezt. Angliában nem felejtették még el az 1940-es esztendő. Vannak, akik ma kérkednek azzal, hogy Anglia ebben az időben egyedül állt szemben a »győzhetetlen« hitlerista Németországgal. Az angol nép kétségkívül joggal lehet büszke arra, hogy hősiessé kiállással elhárította az ország felett függő halálos veszedelmet. De közben nem szabad elfelejtenünk egy csekélységet. Azon köröknek ugyanis, amelyek büne folytán Anglia olyan helyzetbe került, hogy egyedül állt szemben a hitleristákkal, valóban nincs mivel dicsekedniök. Mert mi volt az oka annak, hogy Angliának 1940-ben egyedül kellett kiállnia? Miért kellett egyedül maradnia? Azért, mert vakussággal megvent államférfinak egész megelőző politikája arra irányult, hogy Kelet felé terelje a német támadást. Azért, mert ezek az emberek erőnek erejével el akarták lepzelni azt, hogy a Szovjetunió az egyetlen hatalom, amellyel szövetségben a nyugati demokrácia a fasiszta támadással szembeállíthatott volna.

Emellett nem szabad elfelejtenünk azt sem, hogy Anglia sikeres védekezése a fasiszta repülőátadásokkal szemben nemcsak nem ingathatta

meg a hitlerista haderőt, hanem még komoly károkat sem tudott neki okozni. Németország katonai ereje egyre nőtt. Csak a Szovjetunió harcra készen állása után állt be döntő fordulat a háború menetében. *A hitlerizmust nem a La Manche-szorosban zúzták szét, hanem a Szovjetunió térségein.*

Végül ki tagadhatná, hogy némely angol és nem csupán angol politikusi számítása alapos hajótörést szenvedett, amikor azt hitte, hogy a német fasizmus és a Szovjetunió háborúja kölcsönösen meggyengíti a két országot és ezzel szabad teret nyújt saját céljaink érvényesítésére. A háború azt bizonyította, hogy éppen Anglia — Franciaországról nem is beszélve — került a háború folytán olyan helyzetbe, hogy nem leki-csinyelendő nehézségeket kell megküzdnie. Ily módon a gondolkodó angolnak, vagy franciának jócskán van min eltöprengenie. Ezernyi tény bizonyítja, hogy a Szovjetunió semmibevevésének és elszigetelésének politikája senki másnak nem vált hasznára, mint a békeszerető népek közös elűnéséinek.

A világfasiszmus főerőinek megtörése és az a szerep, amelyet a Szovjetunió ebben a világtörténelmi jelentőségű győzelemben játszott, alapjában változtatta meg a helyzetet.

A Szovjetunió nemzetközi tekintélye óriási módon megnövekedett. Ma a Szovjetunió részvétele nélkül egyetlen jelentős kérdést sem lehet megoldani.

Ez az egyszerű és világos igazság csak örömet kelt azokban a népekben, amelyek átélték a második világháború poklát. Am ismeretes, hogy több országban bizonyos kalandor körök még mindig nem jelentéktelen tevékenységet fejtenek ki olyan értelemben, hogy a régi pályára tereljék országuk külpolitikáját. E körök előtt gyűlöletes a Szovjetunió, mint a világ védőpajza és a népek biztonságának éllarcosa. Ezekkel a reakciós erőkkel szemben a népeknek bizalmatlansággal kell viséltetniök. Le kell vonni a háborúelőtti idők minden tanulságát éppen úgy, mint a második világháború tanulságos tapasztalatait.

VILÁGSZEMLE

Irta: Sulhof József

A világpolitika eseményeit csak a demokrácia és reakció erőviszonyain keresztül lehet pontosan lemérni. Minden esemény annyit nyom a történelem most lepergő korszakában, amennyire elősegíti az imperializmus megkapaszkodását, vagy a szociális fejlődést. Annak a rendszernek a haszonélvezői, amelyet a történelmi törvényszerűség: a fejlődés és haladás megbont, nem adják ki egykönnyen kezükből a hatalmat.

A nemzetközi politika éppen ezért állásharc: átvitt és katonai értelemben egyaránt. A reakció igyekszik előnyös helyzetet teremteni a maga számára, hogy fokozza biztonságát. Viszont a demokrácia a tömegek összefogásának erősítésére törekszik és ezzel teremt meg a haladás és fejlődés előfeltételeit. Ezzel megszűnik az együttléfejlődés és a demokrácia erői a legélesebben szembe fordulnak a kizsákmányolókkal, akik reakció gyűjtőnéven szerepelnek.

Bárhogyan, bármilyen összevisszaságban sorakoztatjuk egymásmelé az eseményeket, lehetetlen fel nem ismerni az összefüggéseket. Az utolsó egy hónap alatt a harc különösen kiéleződött és mindaz, amit mindkét oldalon előkészítettek, éppen ezekben a napokban áll döntő ütközet előtt. Talán túlzás is az, ha a párizsi külügyminiszeri értekezletet döntő ütközetnek nevezzük, mert